

Socialdepartementet

Regeringsbeslut

I:5

2008-12-11

S2008/10485/HS
(delvis)

Institutet för tillväxtpolitiska studier
Box 574
101 31 STOCKHOLM

Uppdrag att följa prisutvecklingen på läkemedelsmarknaden med anledning av omregleringen av apoteksmarknaden

Regeringens beslut

Regeringen ger Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) i uppdrag att genomföra en utvärdering av hur läkemedelspriserna påverkas av omregleringen av apoteksmarknaden.

Uppdraget avslutas i en första etapp senast den 31 december 2010 efter tidpunkten för omregleringens genomförande. Uppdraget ska slutredovisas i en slutrapport till regeringen senast den 31 december 2011. Slutrapporten ska innefatta en analys av regleringens och andra faktorerers inverkan på läkemedelspriserna för nedan angivna kategorier av läkemedel.

Uppdraget ska fullgöras med förbehåll om riksdagens beslut i enlighet med de propositioner avseende omregleringen av apoteksmarknaden som regeringen har för avsikt att överlämna under 2008/2009.

Bakgrund

Regeringen har för avsikt att omreglera apoteksmarknaden i syfte att åstadkomma effektivisering, bättre tillgänglighet för konsumenterna, prispress samt en fortsatt säker och ändamålsenlig läkemedelsanvändning.

Regeringen beslutade den 21 december 2006 att tillkalla en särskild utredare med uppgift att lämna förslag som möjliggör för andra aktörer än Apoteket AB att bedriva detaljhandel med receptbelagda och receptfria läkemedel. Utredningen har överlämnat sitt huvudbetänkande den 8 januari 2008 (SOU 2008:4). Ett delbetänkande i de frågor som rör sjukhusens läkemedelsförsörjning överlämnades den 27 augusti 2007 (SOU 2007:53). Utredningen lämnade den 1 april 2008 förslag som

möjliggör försäljning av ett begränsat sortiment receptfria läkemedel även på andra platser än apotek (SOU 2008:33). Den 5 maj överlämnade utredningen slutbetänkandet om handel med läkemedel för djur (SOU 2008:46).

Regeringen har uttalat att en av målsättningarna med omregleringen av apoteksmarknaden är att åstadkomma prispress och att en prismodell behöver utformas så att det skapas goda förutsättningar för en mångfald av aktörer och att behovet av kostnadskontroll tillgodoses. Vilka prismodeller som kommer att gälla inom de olika marknadssegmenten har central betydelse för att regeringens mål ska kunna uppnås.

Uppdragets inriktning och karaktär

För att mäta graden av måluppfyllelse i de avseenden som nämns i föregående stycke krävs att en ekonomisk analys genomförs som syftar till att utvärdera vilken effekt omregleringen har på prisnivån på olika kategorier av läkemedel. För att utvärdera priseffekterna av omregleringen måste det i analysen därför även tas hänsyn till att priserna på läkemedel förändras på grund av andra orsaker än att omreglering av apoteksmarknaden genomförts.

Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) ges därför i uppdrag att kvantifiera de effekter på prisnivån för olika kategorier av läkemedel som kan härledas till genomförd omreglering av apoteksmarknaden. I analysen ska hänsyn tas till att priserna på läkemedel förändras även på grund av andra orsaker än omreglering av apoteksmarknaden. I uppdraget ingår därför att utarbeta en metod för att särskilja omregleringens effekter på läkemedelspriserna från prisförändringar som har andra orsaker. Ett led i detta arbete är att följa och analysera prisutvecklingen på läkemedelsmarknaden.

Utvärderingen av reformens effekter på läkemedelspriserna ska omfatta såväl receptbelagda som receptfria läkemedel. I fråga om receptbelagda läkemedel ska såväl originalläkemedel som generika belysas. Utvärderingen ska omfatta tillverkares/producenters priser, eventuella fristående grossisters priser, parallellimportörers priser samt apoteks eller andra detaljisters priser ut mot slutkund. Även priserna vid försäljning till sjukhusen samt försäljning av djurläkemedel ska innefattas i utvärderingen. Analyserna ska redovisas separat för varje enskild kategori.

I uppdraget ingår att genomföra mätningar av prisnivåer på läkemedel innan, under och efter tidpunkten för de nya reglernas ikraftträdande. Även effekter på läkemedelsförmånen bör analyseras.

Uppdraget bör genomföras genom att tillgängliga prisuppgifter inhämtas från myndigheter, däribland SCB, Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket samt Apotekens Service AB där sådana uppgifter finns tillgängliga.

I analysdelen bör ITPS samråda med Konkurrensverket, Konsumentverket och Apoteket Omstrukturering AB.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Helena Santesson Kurti

Kopia till

SB/SAM

Fi/BA

Fi/BA 2

N/RT

N/MK

IJ/KO

Statistiska centralbyrån

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket

Konsumentverket

Konkurrensverket

Apoteket Omstrukturering AB

Apotekens Service AB